

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.
Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

ПРЕД КРАЈ ПРЕГОВОРА

ЛОНДОН. — »Дејли Хроникл« јавља из Петрограда: Да би спречили да вести о унутрашњим нередима у Немачкој не оду у иностранство, Немци су пресекли телеграфску линију Петроград—Брест Литовск. Четири дана Троцки није могао да ступи у везу са Лењином. Лењин је предузео репресалије тиме што је пресекао везу Берлин—Петроград.

НАРОДНА СКУПШТИНА

Народна Скупштина, која није била на окупу више од годину дана, састаје се у Крфу. Поздрављамо њен састанак и верујемо дубоко да од њеног рада мора да буде само користи. Заблуда је, ми смо то већ једном казали, да парламенат у рату нема шта да ради. Још би већа заблуда била, веровање да за нашу Народну Скупштину данас нема посла.

На страну њен законодавни рад, па једним делом и чисто политички рад. У спољној политици постоји један начин рада, један правац, једна идеја: с настоном на Савезнике водити нашу ствар до нашег народног уједињења. У унутрашњој политици, изнад свега одржати уставност и пуну законитост. То су основне идеје, у којима ће се сви сложити. Али састанак Народне Скупштине сам собом представља две крупне ствари: и то је оно што је нарочито важно: одржање парламентарног реда и одржање слободне говорнице.

Народни посланици ни под најизузетнијим приликама нису ни за владу нити и за кога обични, приватни грађани или чак, ако хоћете, евентуални војни обвезници. Они су чланови парламента на сваком месту и у свакој прилици, и то је оно што се мора увек да истави на супрот евентуалној теорији о приватном грађанину. Они су делови парламентарне заједнице, која је осим Круне једини фактор при образовању владе. — Ни штампа ни јавност нема могућности ни права да расправља све ствари, без обзира на употребљени тон. Међутим, има много ствари о којима треба да се говори, и зато је ту парламентарна слободна говорница кроз коју ће да се чују све потребне ствари.

И поред основне сагласности која ће данас постојати између сваке српске владе и Скупштине, и пак ће, потпуно одбацујући ситну политичку борбу и ситне теорије, цео рад административног тела у опште свакојако бити претресан. Он је недоступан критици јавности и профане публике, чак се то сматра и као пробитачно, али парламенат се, и по праву и по дужности, мора тиме да занима. Може да се догоди баш — ово није никакав парадокс — и да се парламенат слаже у основи са владином политиком, па ипак да издејствује измене и у самим врховима административне управе.

ЗВЕЗДИЦЕ

Из Хајнеа:
Im Berlin, im alten Schlosse
Steht es, aus Lehm gegoetzt,
Wie ein Weib mit einem
Rosse
Sodomitisch sich ergoetzt.
Und man sagt dass jene Dame
Die erlauchte Mutter ward
Unsers Koenigs. Ja, der Same
Fiel fürwahr nicht auf Sand.
Гаргантуа.

ЗАРОБЉЕНИЦИ

Лондон. — Одговарајући на једну интерпелацију лорд Њутн је изјавио у Доњем Дому, да у Енглеској има укупно 49.817 ратних заробљеника, од којих су 28.050 употребљени за разне радове. Остатак се састоји од официра, подофицира, болесних људи, неспособних за рад и људи који ће бити враћени према последњој конвенцији.

КРАЉЕВА РЕЧ

Лондон. — Овакав је текст Престоне Беседе, коју је прочитао енглески краљ приликом отварања енглеског парламента:
»Лордови, господо, Велики су се догађаји одиграли од времена, кад сам вам последњи пут говорио. За то време су се Америчке Сједињене Државе одлучиле, да се ставе на стра-

ну наших савезника и нас за одбрану принципа слободе и правде. Њихов улазак у рат, за којим су дошле и друге неутралне државе, ујединио је, тако рећи, цео цивилизовани свет у лигу Народа против безобзирних насртаја, додао снагу нашем оружју и улио нам ново поверење у крајни триумф наше ствари.

С друге стране Русија скренута са својих циљева, нија могла издржати у борби, довремена, кад би поњела плодове својих жртава и за тренутак, она је престала да доприноси своју помоћ савезничким тежњама. Међутим преговори, које је она започела, само су послужили да докажу, да још постоје амбиције, које су изазвале овај несрећни рат.

Ови трагични догађаји повећали су терет за друге савезнике, али нису умањили ни њихову силу, ни лојалност са којом сви они на-

стављају да иду за заједничким циљем. Посред ових, тако различитих догађаја, одлука демократије да добије праведан и сталан мир све се јасније истиче.

Моје поморске и војне снаге дале су целе ове године и на свима ратним позорницама доказа о племенитој храбрости, високој сталности и несаломљивој решености, чиме су заслужиле дивљење мога народа.

Непријатељ је у више махова одбачен из Француске и ја са поверењем гледам на будући развој сукоба. Најстарије и најславније вароши Истока отете су од Турака, док је непријатељ у Африци изгубио остатак својих колонија. На свима овим бојним пољима војска мојих доминија, као и Индијске Царевине уложила је свој део рада и славе.

Свршетак краљеве Престоне Беседе још није стигао.

ИТАЛИЈА И ЈУГОСЛОВЕНИ

»Коријера де ла Сера« од 22 јануара пише:

»Не може бити мира ни сигурности у будуће, ако пут остане отворен Немачкој за господарење народима Блиском Истоку, а тај ће пут остати отворен све док буде постојала једна германско-аустријска Аустрија.

Следствено потребно је успоставити споразум између Италијана и свих народа на Блиском Истоку, споразум који би се завршио са прецизним територијалним разграничавањем и са тако интимном подударношћу конкретне одговорности да нико више не би могао посумњати да је ту у питању заповедничка воља народа.

Тај споразум је могућан само тако ако се Италијани и Југословени међу собом сложе и отклоне сваки повод за неслогу, па макар и услови за то били такви да се морају учинити једној или другој уговарајућој страни и сувише горки. Ми се не смемо устручати да жртвујемо извесан део нашега тела ако је само том жртвом наш живот спасен.

»Коријере де ла Сера« примећује затим да се бечка и берлинска штампа пашти да подгрева неслогу између Италије и Јужних Словена, док се свуда где Италија има пријатеља очекује да она учини један велики политички гест, један племенити мајсторски гест. Ако се Италија не одлучи на тај гест, она ће

изгубити сваки изглед на свој долазак у Трет и Пуљ. Треба бирати: Или Италија хоће да престане да се интересује источним народима и да одустане од сваке тежње која би премашада оно што је сачињавало предмет преговора са Биловом — Трентин и Сочу, или је њој одлучно стало до Трета и до Истрије са поморском, војном и трговачком безбедношћу на Јадранском Мору. У том случају она треба да зна да хоће распадне Аустрије и стварање аустрискога наследства, а ово није могуће без потпуног и трајног споразума између наследника.

ГРЧКА И СРБИЈА

Поводом посете краља Александра код нашег Престолонаследника солунски лист »Ла Трибин« доноси уводни чланак у коме каже између осталог: »Независно, дакле, од обавеза које потичу из уговора о савезу, па чак и да тај уговор није постојао, животни разлози наређивали су Грчкој да притекне у помоћ Србији која је била узета између две ватре«.

Чланак се завршава овако:

»Заједница грчко-српских интереса одређена је јаким разлозима историским, географским економским и нацио-

налним. Према томе она има сталан карактер. А данашња борба у којој Срби и Грци, једни уз друге, проливају крв, још ће више учинити нераздрожном ову заједницу интереса«.

КОД НЕПРИЈАТЕЉА

Париз. — У немачкој штампи избила је велика полемика између социјалиста из већине и из мањине, чије измирење није било дуга века.

Царева личност се јако напада. Због тога су многи осуђени у Берлину и унутрашњости. Листовима је забрањено, да доносе извештаје о томе, а сведоцима се забрањује да пред судом понове увредљиве речи по цара.

ВЕКЕРЛЕ И КАРОЉИ

Женева. — Из Пеште јављају да је Карољијева странка решила да заузме опозиционо држање према новом Векерловом кабинету, али да помогне владу у питању о изборном праву. У политичким круговима велеле, да уароке овој одлуци треба тражити у неслагању графа Карољи и Векерла у више питања унутрашње и спољне политике.

Векерле је понудио графу Теодору Баћани да задржи портфељ министра за исхрану, али под условом да иступи из Карољијеве странке. Тиме је створен потпуни раскид између Карољијеве странке и владе.

ПИСМО ИЗ СРБИЈЕ

20 јануара 1918 у Кеналима.

Господине Уреднице, После три године прославлен је Св. Сава у Кеналима — на ослобођеној српској територији, веома пријатно.

Водоосвећење и резање колача извршио је намесник среза мориховског г. Љуба Вранић, у исувише оекудној и трошној згради која је привремено удешена за учионицу. На свечаности су присуствовали многи пријатељи школе грађанског и војног реда. Међ њима је било и неколико учитеља из околине, који су на разним војним дужностима. Свечаности су присуствовали и неколико наших савезника Енглезана, на које је свечаност учинила леп утисак. Једно пријатно изненађење учинило је присуство доста великог броја наших суграђана мухамеданаца, оцева многобројне дечице. И код њих је сама прослава српског просветитеља изазвала пријатно расположење и велико интересовање, нарочито кад је један од шестогоди-

НОВИ КУРС

Рим. — Лист »Епока« тврди да постоје нове тенденције у спољној политици. »Шта има ново, пита се сваки после Орландовог пута у Лондон«. Баш ништа — то ће рећи ништа за формалисте из дипломатије, јер се није могло дискутовати о Лондонском Уговору, али, с друге стране, много, јер је Орландо примио Трумбића и конферисао са делегацијама чешко-словачким, пољским и румунским«.

ПУТ ГРЧКОГ КРАЉА

Солун. — После посете на српском сектору на македонском фронту, грчки краљ је, у пратњи генерала Гијоме посетио Флорину.

После тога краљ је обишао савезничке положаје код Битоља. Он је најпре био на француском сектору и изразио се врло повољно о сјајном моралу француских трупа а затим је, у пратњи генерала Момбети посетио италијански експедициони корпус.

БИТОЉ ПОД ВАТРОМ

Непријатељ је 30. јануара обасуо варош Битољ кишом граната. На центар вароши пало је 13 граната а на варошку периферију преко 120, од којих је погинуо један човек а четири жене је рањено. 11 кућа је које порушено које оштећено.

шњих бачића мухамеданаца одекламовао лепу декламацију »Биха, Биха,« лепим српским језиком. Па и родитељи оно мало Српчића, изгледа из Битоља и околине и Дебра и околине, били су присутни и смирено се молили Свевишњем за скори повратак својим домовинама. Они су тога дана имали срећу да учествују у радости своје драге дечице.

Пошто је извршено водоосвећење дечица су врло лепо отпевала наше омиљено »Ускликнимо с љубављу« и још неколико пригодних дечијих песама; и, наизменично одекламовали неколико лепих декламација. Колико је суза изазвала у свих присутних декламација, тугованка за завичајем, коју су декламовали један мали Србин и једна Српкиња. Како је тада сваки од нас осетио пуно бола, али и пуно наде и поуздања у што скорији повратак у обновљену и уједињену нашу »Југославију«.

По свршеном концертном делу вредни и симпатични

учитељ г. Павле Гајић, који је умео да за врло кратко време од једног и по месеца, својим енергичним радом и заузимањем од ерушене зграде, без тавана, врата и прозора, подигне готово рећи без средстава учионицу, да око 35 до 10 деце муслиманске и 10 до 15 деце хришћанске разних избеглица, прикупи, научи их да декламацију и удеси дисциплинован хор ђачки — одржао је лепу поздравну реч, пуну утеха и охрабрења, наде и вере у скоро остварење наше велике идеје о ослобођењу целокупног нашег народа, као и ослобођењу целог човечанства од империјалистичког деспотизма.

Похвале је вредно опхођење г. Гајића са нашим поданицима мухамеданске вере у овом месту чисто мухамеданском.

По свршетку свечаности деци је раздавано жито, што је код њих изазвало велико задовољство. Деци мухамеданској раздато је жито које није освештавано и она се купила око школе, а она деци која није била такође су са њима била и завидела им.

Био је и ручак за неколико позваних гостију па и лепо српско коло је одиграно.

Желети је да се обрати још већа пажња на ове школе и створи могућности да се и онај велики број деце са борбене зоне прикупи и упути у школу у оближња места, а наравно, да се и учитељима створи што више материјалних средстава, да би могли свој велики задатак да испуне. Ово је до сада врло добро.

РАД СКУПШТИНЕ

Милано. — Специјални дописник «Секолас» из Солуна телеграфише:

ДОГАЂАЈИ У РУСИЈИ

Штокхолм. — По исеказима једне добро обавештене личности, у Петрограду влада велика грозничавост. У буржоаским и умереним социјалистичким круговима све се више развија незадовољство против болшевика. Из страха од атентата институт Смолни чувају карабинијери.

Локали у којима опозиционе странке држе зборове и редакције њихових листова затворени су. За то време петроградска телеграфска агенција развија у маси мишљење против немачког империјализма. Однеког времена и у Петрограду и у Финској опет се осећа велика мржња против Немаца.

Петроград. — Рајтсрова Агенција јавља да је комесар народни за правду изјавио, да ће се затворени чланови

»Дужина сесије српске Скупштине која ће бавити са више питања унутрашње природе, као што је снабдевање Србије и питање о заробљеницима — зависиће од држања опозиције. Опозиција је доста јака али се њена борба против владе своди на унутрашње разлике у гледишту и ма каква био исход те борбе, неће се изменити српска политичка директива, да се до краја бори на страни Споразума.«

У ЛАМИЈИ

Атина. — Ратни суд осудио је на смрт три поручника, главна покретача побуне у Ламији. Четврти је осуђен на годину дана затвора са деградацијом.

Више личности умешаних у акцију против данашњег режима, ухапшено је последњих дана. Међу њима има бивших министара, посланика и пензионисаних официра.

ДИКТАТУРА У ЧЕШКОЈ

Цирих. — «Минхенер Најесте Нахрихтенс» имају овај извештај из Прага:

»Добро обавештене личности сматрају да ће врло скоро бити један генерал постављен за војног гувернера у Чешкој. Досадашњи гувернер граф Куденхове постаће министар унутрашњих дела у кабинету који би образовао граф Силва Тарука, који би дошао на место Сајдлера. Генерал о коме је реч, командовао је до сада једним корпусом на северном фронту.

Ова вест, ако би се потврдила значила би војну диктатуру у Чешкој.«

провизорне владе извести пред суд. Они ће бити ослобођени чим се данашња влада учврсти.

»Наши главни противници, додао је комесар, нису кадети већ умерени социјалисти, и тиме се може објаснити хапшење социјалиста и сузбијање њихових листова. Али ове мере су само привремене. Чим се отклони заостреност ситуације, све ухапшене личности биће ослобођене. То ће бити примењено и на чланове уније за одбрану Уставотворне Скупштине.

Берн. — Социјалистички вођа Акселрод енергично је протествовао, у име руских социјалиста, против присуства Литвинова на енглеском социјалистичком конгресу у Нотингхаму.

»Литвинов — каже Акселрод — представља странку, која је у Русији завела режим гори него што је био

царистички. Она је распустила Уставотворну Скупштину и укинула слободу штампе, као и убијала своје политичке противнике.

И сада се болшевици спремају на реакцију и решени су да закључе мир са Вијећем, и поред свих њихових празних декламација. Рђаво би било кад би енглески и француски радници указивали ма и најмањи кредит сличним људима, који су највећи непријатељи руске револуције и међународног социјализма.

РИМСКИ ПАРЛАМЕНАТ

Рим. — При отварању парламента изгледа да је сигурно, да ће социјалистичка странка интерпелесати владу о хапшењу партијског секретара Константина

ОДЛИКОВАНИ ВОЈНИЦИ

Из пешадијског пука бр. поште 21.

Златном медаљом за храброст:

Нареднике: Јанка Ј. Белића и Милана Ј. Шамаћића; поднареднике: Александра М. Максимовића и Косантина В. Симића; капларе: Будимира Вулетића, Ивана С. Берића и Станимира М. Станковића; редове: Вукашина С. Божића, Љубомира М. Јовичића, Мату М. Трпковића, Младена С. Илића, Милутина Ж. Ковића, Милутина Перића, Пантелију Д. Савића, Петра М. Малетића и Стевана Ј. Митровића.

Сребрном медаљом за храброст:

Каплара, Милојка Милисављевића; редове: Десимира Ј. Јездића, Милорада В. Степановића и Цветка С. Васића.

Из пешадијског пука бр. поште 28:

Златном медаљом за храброст:

Поднаредника, Петра У. Димитријевића.

Из пешадијског пука бр. поште 36:

Златном медаљом за храброст:

Поднаредника, Трајила С. Јоцића.

Из пешадијског пука бр. поште 56:

Сребрним војничким орденом Карађорђевог Звезде са мачевима:

Редова, Арсу Јеленковића.

Златном медаљом за храброст:

Наредника, Николу Д. Живковића; капларе: Војина Ж. Никодијевића и Јеврема В. Станојевића.

Златном медаљом за ревносну службу:

Поднаредника, Милојка К. Ристића.

Из пешадијског пука бр. поште 72:

Сребрним војничким орденом Карађорђевог Звезде са мачевима:

Наредника, Јездимира М. Чапрића.

Из пешадијског пука бр. поште 84:

Златном медаљом за храброст:

Лазари. Судске власти су тражиле да се он ухапси због дефетистичке пропаганде.

Сматра се као вероватно да ће говорити и министар спољних послова, Г. Кресси комесар за снабдевање да ће обавештења о економској ситуацији, ако се за то време врати са пута по иностранству.

СА ОПШТЕЊА

Код Васе Стокића, обвезника при слагалишту Занатлиске чете бр. п. 999, имају карте: М. Ив. Живковић од Драге Далић из Брежана; Александар Мошић из Печанице од Јеле; Михаило и Божидар Павловићи из Брежана од Милице Б. Павловића из Брежана.

Наредника, Благоја П. Бапића.

Из пешадијског пука бр. поште 88:

Нашим Орденом Белог Орла са мачевима четвртога реда: 1-ви батаљон, 2-ги батаљон и 3-ћи батаљон.

Златном медаљом за храброст: наредника, Симона Ђ. Вучетића.

Из пешадијског пука бр. поште 92:

Златном медаљом за храброст:

Наредника, Јосима Ј. Витезовића.

Из штаба Дринске Дивизије:

Златном медаљом за храброст:

Поднареднике: Јована Стефановића, Луку Јевремовића, Милисаву Драшковића, Милића Салевића, Николу Раковића, Радоицу Глинтића и Станоја Радовановића.

Из артилерије Вардарске Дивизије:

Златном медаљом за храброст:

Поднаредника, Чедомира М. Тобића.

Из коњичког ескадрона Вардарске дивизије.

Сребрном медаљом за храброст:

Нареднике: Александра Трајковића, Димитрија Станојевића, Душана Дамњановића, Живана Јеремића, Лазара Кремановића и Чедомира Ризнића.

Пнареднике: Јанка Васковића, Милоша Ј. Кремановића и Чедомира С. Ђуровића; капларе: Драгољуба Гајића, Живка П. Ђирковића, Милоша М. Милошевића, Павла Живојинковића, Стевана Животића и Радојка Костића; редове: Живана С. Антонијевића, Христивоја Алимпића, Тому М. Борђевића, Радојка С. Мандића, Николу Станковића, Николу Цветковића и Петра Шијаковића.

Сребрном медаљом за ревносну службу.

Наредника, Милана Димитријевића обвезника чиновничког реда, Саву Ратковића.

Из добровољачког одреда:

Златном медаљом за храброст:

Поднаредника, Стојана В. Радичевића.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Доста велика артилериска активност у области Танона и северозападно од Ремса. Французи су извели неколико препада источно од Оберива и у Вогезма, и добили заробљеника. Покушаји непријатељски насрам једног малог француског положаја остали су без успеха. На осталом делу фронта ноћ је прошла на миру.

Авијатика. — Немачки апарати бацили су прошле ноћи доста бомби на Нанси; три грађанска лица погинуло је и три рањено.

Извештај од 23 сата — у Шампањи су Французи, после кратке артилериске припреме, извршили један обиман препад у области југозападно од Биг ди Менил на фронту од 1200 метара од прилике. Њихови су делови продрли у немачке положаје до треће линије ровова и велики део порушили. Заробили су преко стотину заробљеника.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Цирих. — Пошто је позиција у два маха спречила покушај инвалидске лиге у Немачкој да држи седнице, 311 инвалида су одлучили да врате медаљу Гвозденог Крста.

Берн. — Уверавају да је Криленко успео да побегне са целим својим штабом.

Рим. — Италијански политички кругови виде у путу г. Политиса на Крф доказ појачања српско-грчког савеза. Они кажу да ће тај савез наићи на пуну потпору Италије.

Париз. — Хавасова Агенција јавља да је умро бивши амбасадор Луј Рено, члан Института. Рено је био представник Француске на Хашкој. Конференцији и добио је Нобелову награду за мир 1907 године.

Париз. — Према »Базлер Нахрихтенс« избио је тежак расцеп у већини Рајхстага. Национални либерали одбиће да узму учешћа у дебати.

Петроград. — Руски торпиљери крстаре у финском заливу да спрече увоз оружја у Финску. — После јаке борбе максималисти су заузели Темерфорст.

ДЕПЕШЕ „НАРОДА“

Атина. Из Цириха: По многим знацима постоји велика бојазан од нових народних побуна у Аустрији. Агитација је нарочито велика у Брину, Прагу и Пилзну. Према социјалистичком листу »Непсава« у Прагу непрестано трају крвави сукоби између трупа и радника. — Велики депо муниције у Хостивице,

Извештај Штаба Источне Војске. — Обострана артилериска акција у области Ђевђелије, Битоља и на Црној Речи.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

У Вал Лагарина наше батерије су растерале непријатељске патроле.

У Вал Астико и на западном сектору равнице Азјаго обе артилерије биле су активније. У зони брега Каприле одбијен је одмах један непријатељски покушај напада, после јак артилеријске припреме. Добили смо нешто заробљеника.

На Пазубио смо запалили једну мину, која је причинила непријатељу осетне губитке. Источно од Конелано запалили су енглески авијатичари два непријатељска балона.

близу Прага, најважнији у целој Чешкој бачен је у ваздух. Цензура забрањује да се пише ма шта о овом случају.

Атина. — Из Цириха: »Форверц« пише да су ухапшени многи аустријски социјалисте.

Атина. — Грчка Скупштина почеће рад кроз 15 дана. Краљ ће отворити сесију Престоном Беседом. Председник ће бити Софулис.

Атина. — Из Цириха: Цар Карло је уважио оставку мађарске владе.

Атина. — После одржаног митинга за рат свет је отишао пред српско посланство и приредио бурне овације Србији. Секретар посланства г. Дучић одговорио је на ове поздраве са неколико топлих речи.

РИМ. — Вести из сигурног извора јављају да је између Бошњака и Немаца дошло до сукоба. Немаца је погинуло 14 а Бошњака тројица.

РИМ. — У Пуљу и у Котору дошло је до крвавих сукоба између немачких и аустријских морнара.

МАЛИ ОГЛАСИ

Штампарија »Акуароне« улица Коломба бр. 6 ради све штампарске послове: књиге, формуларе ит.д. као и штампарије. Слова су нова као и сав други материјал нови су и техничка израда је најбоља.

Винарска радња Ираклије Зарчевића — Битоља — Препоручује добро природно вино, коњак и ракију по најумеренијим ценама. Радња се налази у улици: Макс Хардена Бр. 13. — у близини »Олимпоса«.